

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, Za inozemstvo: 15.20 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Ostre borbe na gondarskem bojišču

Uspešne operacije na tobruškem bojišču — Bombe na Tobruk in Solum — Štiri angleška letala sestreljena, peto zaplenjeno nepoškodovano

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 14. novembra naslednje vojno poročilo št. 530:

V severni Afriki na tobruškem bojišču delovanje naših prednjih oddelkov. V nedavnih lokalnih spopadih niso bile sovražniški prizadele le izgube, temveč mu je bilo zaplenjeno tudi mnogo orožja.

Vzhodni Afriki so v nekaterih odsekih bojišča pri Gondarju v teku ostre borbe. Nemško letalstvo je bombardiralo cilje v brski trdnjavi. Na bojišču pri Solumu sta bili sestreljeni dve sovražniški letali. Dve drugi sta tresli na zemljo v plamenih, eno je bilo zadeto od protiletalskega topništva v Bengaziju med napadom, ki je povzročil nekaj smrtnih žrtev med muslimanskimi prebivalci, drugo pa je v borbi s našimi izvidniškimi letalom v Džarabubu.

Peto angleško letalo, ki je bilo prisljano po našem protiletalskem topništvu, da je pristalo na marmariški obali, je bilo zajeto nedotaknjeno skupno s posadko, v kateri so bili trije oficirji in trije podoficirji.

Hude borbe na tobruškem bojišču

Z operacijskega področja, 15. nov. s. Italijanci in nemško letalstvo je spet ostro bombardiralo tobruško trdnjavo. Bombe so razdejale obrambne naprave, taborišča, pristaniške objekte in razna skladišča. Samo v sredo je bilo odvrenjen na sovražne naprave več ton bomb. Pri tem so nastale ogromne eksplozije in izbruhnili so obsejni požari.

V sredo so bila tudi sestreljena tri angleška letala, od teh dve na solumskem bojišču, tretje pa v bližini Bengazija. Neko nadaljnje angleško letalo se je v zraku vnelo in je treslo na tla v bližini Džarabubske zelenice. Sestrelilo je neko izvidniško letalo, ki je nato dovršilo svojo nalogo in se vrnilo na svojo oporišče. Na marmariški obali pa je protiletalsko topništvo sestrelilo peto angleško letalo, ki je bilo nepoškodovano.

„Ark Royal“ potopljena Veliko matično ladjo za letala je zadel torpedo na Sredozemskem morju vzhodno od Gibraltarja

Rim, 15. nov. s. Angleška admiraliteta je objavila, da je neka nemška podmornica napadla in potopila matično ladjo za letala „Ark Royal“.

„Ark Royal“ je izpodirala 22.600 ton vode. Bila je oborožena s 16 dvocevniimi protiletalskimi topovi po 114 mm, 32 osemcevniimi protiletalskimi topovi po 42 mm, 32 štiricevniimi protiletalskimi strojnimi. Na njej sta bila dva katapultna. Na ladji je bilo prostora za 72 letal. Njena brzina je znašala 30,72 vozlov in uro. Posadka je štela 1800 mož.

Rim, 15. nov. s. Angleška poturadna agencija poroča, da je bila nosilka letal Ark Royal torpedirana v četrtak zvečer na Sredozemskem morju vzhodno od Gibraltarja. Angleške ladje, ki so bile v bližini, so skušale ladjo odplavljati, toda njene poškodbe so bile tako hude, da se je po neuspešnih reševalnih naporih in poizkusih, ki so trajali vso noč, v zgodnjih jutrnjih urah potopila.

Potopitev nosilke letal Ark Royal predstavlja najtežji udarec za angleško vojno mornarico. Ladja je bila večkrat napadena in zadeta od osmih sil, toda vedno ji je uspelo vzdržati se na morju. To pot je šla dokončno na morskno dno. Ladja je bila med najmodernejšimi angleške mornarice. Bila je zgrajena v letih 1935/38. Imela je ogromen oklep. Z njeno izgubo je angleška mornarica izgubila svojo tretjo nosilko letal. Courageous s 22.500 tonami je bila potopljena v septembru 1939 na Atlantiku od neke nemške podmornice. Glorious pa je bila potopljena v borbi v juniju leta 1940 na Severnem morju. Nadaljnja angleška nosilka letal „Illustrious“ s 23.000 tonami je bila ob italijanskih letalskih napadih v letošnjem poletju na Sredozemskem morju hudo poškodovana in jo popravljajo v severnoameriških ladjedelnicah.

Glede potopitve nosilke letal Ark Royal poroča Reuter, da je bila velika edinica te dni dodeljena kot borbeno zaščitnica važnim velikim konvojem na Sredozemskem morju.

Bolgarski odnošaji do sosedov Korektno postopanje napram Turčiji — Glede Sovjetske zveze je bila izbrana prava pot

Sofija, 15. nov. s. Predsednik komisije za zunanje zadeve Janev je v bolgarskem parlamentu podal nekatere važne politične izjave glede mednarodnega položaja. Poudaril je, da Jugoslavija ni nikoli odkrito ravnala z Bolgarijo in da je Grčijo upropastilo megalomanstvo njenih voditeljev.

Nato je Janev govoril o obošajnih Bolgarje do Turčije. Nikoli nismo imeli nobenega povičja, je dejal, da bi dvomili o trdnosti naših odnošajev, ki se bodo nadaljevali na osnovi med obema državama sklenjenega prijateljskega pakta. Pripomnil pa je, da utegnejo imeti dogodki v Rusiji znaten vpliv na Turčijo, ker se na njenih severnih mejah, kjer se nahajajo nemške in zavezniške sile, na južnih in vzhodnih mejah pa angleške in sovjetske armade. Morda bodo v Ankari kmalu odločno izjavili, da bo ostala turška zunanja politika nespremenjena in da se izključne hipoteze o spremembi zadržanja Turčije. Toda pozabiti ne smemo, da hoče London na vsak način najti slabo točko, kjer bi ustvaril novo fronto proti silam osi in zaradi tega naša budnost ne sme biti manjša.

Od leta 1934, t. j. od pričetka diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo smo postopali vedno korektno. Mnoge akcije so se dogodile proti Bolgariji s sovjetske strani, danes pa je šahovski igralec v Kremlju izgubil vse možnosti za zmago. Rdeča armada je bila prisiljena na kolena, toda boljševiška nevarnost še ni izginila, kar bolgarski narod dobro ve in je zaradi tega budno na straži. Če bi Bolgarija, je zaključil Janev, sklenila vojaški pakt s Sovjetsko zvezo, kakor so sovjetski voditelji lani predlagali, si lahko mislimo, kakšna bi bila naša usoda. Bolgarski narod ni prišel v past

ništvo prisililo neko nadaljnje sovražno letalo, da je pristalo. Vsa njegova posadka je bila ujeta.

Sovražnik je skušal napasti postojanke na tobruškem bojišču. Sovražniški oddelki so bili sestavljeni iz izbranih borcev tobruške trdnjave. Napad so pripravili s ostrimi topniškimi ognjem. Čim je streljanje ponehalo, so se sovražniški oddelki pognali v napad, toda bili so sprejeti z vso odločnostjo in svoj poskus so drago plačali. Strojnice in puške so zasekale globoke vrzeli v sovražne vrste. Sledili so protinapadi, pri katerih je bilo nekaj sovražnih vojakov ujetih. Mnogo napadalcev je tudi padlo.

Novi angleški letalski napadi na bolnice

Z operacijskega področja, 15. nov. s. Angleški letalci so pričeli znova napadati bolnišnice. Pred nekaj dnevi so angleška letala bombardirala vojaško bolnico v Bengaziju. Druga sovražna letala so v torek napadla neko nemško poljsko bolnico pri Dorni. Naslednjega dne so Angleži napadli italijansko poljsko bolnico v nekem drugem cirenaiškem kraju.

Italijanski narod je že ponovno izrazil svoje zgražanje nad takim barbarškim in nečastnim postopanjem angleškega letalstva. Angleških letalskih napadov spričo tega pač ni treba posebej komentirati. Opozoriti pa je treba na te angleške prestopke in jih na primeren način registrirati, tako da se bodo upoštevali pri končnem obračunu.

Argentinski list o slavnih delih italijanske mornarice

Buenos Aires, 15. nov. s. »El Pueblo« je objavil zanimivo poročilo iz Rima o efektivni sili italijanske mornarice na Sredozemskem morju. List opozarja na neumorno delovanje italijanske vojne mornarice in navaja vse slavne operacije, pri katerih so nastopile italijanske vojne ladje vse od početka vojne do danes.

Neuspešen protinapad

Berlin, 15. nov. s. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da so Sovjeti poskusili z novim protinapadom olajšati nemški pritisk na Moskvo. Sovjetske oddelke pa je sprejelo topništvo z močnim zapornim ognjem, tako

je zgrajena v letih 1935/38. Imela je ogromen oklep. Z njeno izgubo je angleška mornarica izgubila svojo tretjo nosilko letal. Courageous s 22.500 tonami je bila potopljena v septembru 1939 na Atlantiku od neke nemške podmornice. Glorious pa je bila potopljena v borbi v juniju leta 1940 na Severnem morju. Nadaljnja angleška nosilka letal „Illustrious“ s 23.000 tonami je bila ob italijanskih letalskih napadih v letošnjem poletju na Sredozemskem morju hudo poškodovana in jo popravljajo v severnoameriških ladjedelnicah.

Glede potopitve nosilke letal Ark Royal poroča Reuter, da je bila velika edinica te dni dodeljena kot borbeno zaščitnica važnim velikim konvojem na Sredozemskem morju.

Neznano letalo nad Gibraltarjem

Algeciras, 15. nov. s. Neznano letalo se je pojavilo nad Gibraltarjem, kjer je bil takoj letalski alarm. Protiletalsko topništvo na kopnem in na ladjah v luki se je takoj oglasilo z besnim zapornim ognjem. Letalo se je tedaj nepoškodovano oddaljilo.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Krediti za železnice v novih bolgarskih pokrajinah

Sofija, 15. nov. s. Finančni minister je predložil zakonski načrt za kredit 2 milijard in 600 milijonov levov za izpolnitev železniškega omrežja v pokrajinah, ki so bile nedavno priključene Bolgariji.

Sovjeti beže iz Kerča

Nemško topništvo sistematično obstreljuje trdnjavo in luko — Bombe na odhajajoče ladje — Krajevni uspehi na ostalih odsekih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 14. novembra. (DNE). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na Krimu so naše čete tik pred Kerčem. Mesto in luka sta pod kontroliranim ognjem nemškega topništva.

Letalske sile so z uspešnim bombardiranjem izločile iz borbe obalne baterije pri Sevastopolu, razdejale važne naprave in luki in poškodovale dve večji tovorni ladji. Nadalje so napadale iz Kerča bežeče čete. Bojna letala so pri tem potopila dva prevozna parnika s skupno 5500 br. reg. tonami.

Tudi na ostalih odsekih vzhodnega bojišča so bili doseženi krajevni uspehi.

Na morju okrog Anglije so bojna letala, ki so bila na izvidniških poletih, južno od Lovestofta poškodovala eno britansko trgovsko ladjo ter uspešno bombardirala ladjedelnice kakor tudi oskrbovalne naprave v luki Falmouthu.

V severni Afriki so nemška sturmoglavka bojna letala razdejala angleške utrde pri Tobruku.

Osamljena sovražna letala so z manjšim številom rušilnih bomb bombardirala nekaj krajev v vzhodni Nemčiji. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj mrtvih in ranjenih.

Napad na Tamaskajo

Berlin, 15. nov. s. Skupine nemških letal so predvčerajšnjim z uspehom bombardirale Tamaskajo, mesto, ki leži med Kerčem, Novorosijskom in Tupsom. Zadetih je bilo več važnih objektov.

Neuspešen protinapad

Berlin, 15. nov. s. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da so Sovjeti poskusili z novim protinapadom olajšati nemški pritisk na Moskvo. Sovjetske oddelke pa je sprejelo topništvo z močnim zapornim ognjem, tako

Velik podvig italijanskega zbora v Rusiji Nov uspešen sunek v sovražno ozemlje vzhodno od Gerlovke

Z vzhodne fronte, 15. nov. s. Razvoj operacij italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji, ki je pred kratkim zavezoval važen industrijski predel vzhodno od Gerlovke, je pripravil sovražnika te dni do tega, da je z vrsto protinapadov skušal pridobiti si nazaj izgubljene postojanke. Tako je sprožil celo vrsto protinapadov, ki jih je podpiralo tudi srednje in lažje topništvo. Posebno močan je bil pritisk na levo krilo zbora. Največkrat je bila napadena pehotna kolona pod poveljstvom polkovnika Chiaromontija, ki je v navedeno zavzela neko važno železniško križišče. Sovjeti so imeli očitno namen, pregnati Italijane za vsako ceno s

te postojanke, posebno še, ker je bila italijanska kolona v naglem prodoru prisiljena začasno ločiti se od ostalih oddelkov ekspedicijskega zbora. Vojaki polkovnika Chiaromontija pa so se trdno držali in so ponovno odbili sovražne napade, onemogočili pa tudi vse poskuse, da bi jih sovražne čete obkolile.

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

te postojanke, posebno še, ker je bila italijanska kolona v naglem prodoru prisiljena začasno ločiti se od ostalih oddelkov ekspedicijskega zbora. Vojaki polkovnika Chiaromontija pa so se trdno držali in so ponovno odbili sovražne napade, onemogočili pa tudi vse poskuse, da bi jih sovražne čete obkolile.

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

te postojanke, posebno še, ker je bila italijanska kolona v naglem prodoru prisiljena začasno ločiti se od ostalih oddelkov ekspedicijskega zbora. Vojaki polkovnika Chiaromontija pa so se trdno držali in so ponovno odbili sovražne napade, onemogočili pa tudi vse poskuse, da bi jih sovražne čete obkolile.

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

te postojanke, posebno še, ker je bila italijanska kolona v naglem prodoru prisiljena začasno ločiti se od ostalih oddelkov ekspedicijskega zbora. Vojaki polkovnika Chiaromontija pa so se trdno držali in so ponovno odbili sovražne napade, onemogočili pa tudi vse poskuse, da bi jih sovražne čete obkolile.

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo in s strojnimi obstreljevalo sovraž-

V ponedeljek zjutraj so brzi pehotni oddelki navallili na sovražnika in po hudih in srditih borbah jim je uspelo vzpostaviti zvezo s Chiaromontijevimi četami. Italijansko letalstvo je pri tem z velikim uspehom posegalo v borbe ter je neprestano bombardiralo

Nabavni stroški niso odločilni

in ne opraščajo od odgovornosti za preokračanje maksimalne cene

Ljubljana, 15. novembra. Pred sodnikom počinem se je moral v četrti zopet zagovarjati 14 obtožencev, ki jih je državni tožilec obtožil zaradi ovrab uradnih kontrolnih organov, da so prodajali življenjske potrebščine, ki jim je bila maksimirana cena, po višji ceni kakor je bilo dovoljeno. Razprave se naglo vrste in so večinoma enolične, saj stopajo pred sodnika ljudje, ki prej nikoli niso imeli opravka s kaznivimi dejanji in sodiščem. Nekateri med njimi svoj greh odkrito priznajo in razložijo, zakaj so se pregrešili drugi zasnujejo naivno obrambo s pomočjo kakšnih "trikovev", ki se pa med zasliševanjem navadno razkrinkajo kot nesoliden poskus predstavitvi stvar drugače, kakor je in se zasliševanje neha s popolnim priznanjem, le ranjšina vztraja pri svojem zagovoru, čeprav je očitno, da mu sodišče ne bo verjelo. Nekaj četrtkovih razprav se je nadaljevalo, nekaj jih je bilo treba zaradi zaslišanja novih prič preložiti, ostale pa so bile zaključene s sodbami, ki se skoraj v vseh primerih glasijo na 7 do 10 dni zapore in plačilo 200 do 300 lir denarne kazni. Sodišče pri izrekanju kazni upošteva pri vseh, da se niso bili kaznovani in izreče strožjo kazen le tam, kjer obtoženec dokazuje dejanja, noče priznati in gre za pomembnejše vso.

Med drugim se je moral zagovarjati tudi gostilničar, ovaden, da je prodajal vino, katerega cena je znašala še dopolne 20 din, istega dne popoldne pa 10 lir za liter. V zadevi je bil zaslišan izvedenec in ugotovilo se je, da je obtoženi gostilničar popoldne nastavljal nov sod vina, ki je bilo boljše kakovosti kakor vino, ki ga je točil popoldne. Šlo je za sortirano vino, ki mu je bila takrat določena maksimalna cena 30 din in to ceno obtoženec ni prekoračil. Bil je zaradi tega oproščen. Med razpravo je bilo naglašeno, da v primerih, ko gre za maksimirane cene, strošek za nabavo blaga, ki mu je cena maksimirana, ni odločilen. Če kupi trgovec blago z vsemi stroški vred po višji ceni, kakor je določena v maksimalnem ceniku, zato ni upravičen ceno prekoračiti.

Na vrsto je prišel podjetnik, ki so ga delavci, zaposleni pri njem, ovadili, da jim je dobavljal koruzno moko in maslo po višji ceni, kakor je bila za obe živili takrat določena. Razprava se je začela že pred tednom, bila pa je preložena, ker je bil povabiljen na zaslišanje kot priča še tesarski pomočnik, uslužben pri obtožencu. V teku četrtkovih razprav se je izkazalo, da v predmetnem primeru ni šlo za kupčevanje, pač pa samo za dobavo po naročilu. Podjetnik je delavce zaposlil in jim dobavljal blago na njihovo prošnjo. Rekli so mu, da on to laže stori, kar oni, ki so ves dan zaposleni v gozdu. Obtoženec jih je takrat po izpovedi priče tudi opozoril, da jim živl na bo mogel nabaviti po maksimirani ceni. Med podjetnikom in njegovimi delavci torej ni šlo za trgovski posel, temveč samo za dobavo po naročilu brez namena pridobitve profita.

DNEVNE VESTI

— Letošnje Vodnikove knjige (Vodnikova prattika 1942 in Jarčeva povest »Jalov dom«) izidejo že čez 14 dni. Dr. Miklavža bo vsa naklada prav gotovo razgrajbljena, zato pohitite z naročili. Oglasite se takoj pri svojem znanem krajevnem poverjeniku, Ljubljanci pa v knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ul. 3 ali pa v pisarni Vodnikove družbe, Pucničjeva ul. 5, prvo nadstropje, v poslopiju Narodne tiskarne. Nobena slovenska hiša ne sme letos ostati brez Vodnikovih knjig!

— Kolesarska in motociklistična razstava v Milanu bo odprta 29. novembra in jo trajala do 8. decembra. Prireditelj jo bo do v Palači umetnosti in se je do zaključka prijavnega roka javilo za sodelovanje že nad 150 tvev.

— Nemški državni tajnik dr. Conti, zdravstveni vodja rajha se mudi te dni v Rimu, kjer se je med drugim sestel tudi z generalnim ravnateljem Italijanskega zdravstva prof. Petraganijem.

— V Generalnem ravnatelstvu javnih dolgov so izbrali premije v iznosu 100 tisoč, 50.000 in 10.000 lir na zakladne bonke, ki zapadejo 15. februarja prihodnje leto.

— Genovski vojvoda je v terek izročil v Benetkah hrabrostne svetnje mornarjem tega mornarskega okrožja.

— Zanimiva najdba pod sarajevskim nebotičnikom. Ko so kopali v kletih sarajevskega vakufskega nebotičnika, ki ga zdaj grade, so našli na odlomek nekakšnega stebra. Kusost sarajevskega deželnega muzeja Sergejevski je pri preiskavi ugotovil, da je to ostanek rimskega stebra, ki izvira iz 3. polkristusovega stoletja. Na istem mestu so že tudi našli več ostankov iz rimske dobe. Novi vakufski nebotičnik v Sarajevu grade sredi mesta nasproti znani palači Zemaljske banke za Bosno in Hercegovino, kjer je včasih stala stara Kemaludinova džamija, ki so jo predlanskim podrli. Zanimivo je, da v tem delu Sarajeva razen omenjenih niso našli nobenih drugih rimskih ostankov, čeprav je splošno znano, da so na področju Sarajeva sicer našli zelo veliko raznih rimskih spomenikov. Dosedaj izkopane rimske spomenike so po večini našli v zapadnem in jugozapadnem delu mesta, pa je zaradi tega razumljivo, da so najdbe v strogem središču Sarajeva zbudile posebno pozornost arheologov.

— Velika javna dela v Bosni. V velikem trgu Busovici, ki je na področju velike hrvatske župe Lašva bodo pomladi začeli graditi vodovod. Kredit v znesku pol milijona kun za začetna dela je že dovoljen. Vodo bodo zajeli na močnem izviru, ki je komaj 2 kilometra oddaljen od samega trga. Tehnični oddelek v Travniku, kjer je sedež velike hrvatske župe Lašva, je poleg tega začel z gradnjo važne državne ceste, ki bo vodila skozi lepe gorske predele in spajala Kriševno s Tarčinom. Na področju teh krajev so velika ležišča raznih rud, zlasti bakra in železa. Cesta bo dolga okoli 18 km, je pa zelo važna tudi zaradi tega, ker bo z njo pot do Mostara skrajšan za dobrih 80 km. Avtomobilisti po vozniški ne bodo namreč morali voziti po dosedanj cesti Visoko—Sarajevo—Tarčin—Mostar—morje, ampak po skrajšani

biti si dobiček. Podjetnik je bil oproščen. Na zatožni klopi je nato sedel mesarski pomočnik nekakega mesarja v šiški. Ovdaliteljci je nekega dne še pred uveljavljenjem maksimalnega cenika prodal pol kg govine po 30 din kg in četrt kg jagetnine po 10 din kg, čeprav je bila takrat cena mesu najvišje določena govedini na 18, jagetnini pa 16 do 20 din kg. Obtoženec se je izgovarjal, da je prodajal ves čas po dopustnih cenah, kakor jih je določilo Udrženje mesarjev. Pri tem svojem zagovoru je vztrajal do konca, čeprav je bilo jasno po izpovedi prizadete priče, da je resnica drugačna. S tem je pač kril svojega delodajalca, ki bi bil prav za prav moral mesto njega sedeti na zatožni klopi. Saj cene mesu ne določajo pomočniki, temveč mesarji. Ovdaliteljica zaslišana kot priča je izpovedala, da je bil takrat velik naval na meso, in da je čakala od 6. do 8. ure zjutraj, preden je prišla na vrsto. Hotela je kupiti pol kilograma jagetnine, ki so jo še teden dni prej prodajali po 20 din; ko ji je pa pomočnik povedal, da je po 40, jo je kupila samo četrt, ker jo mora uživati zaradi žolčnih kamnov. Pri pol kg govedine je dobila meso samo 28 dik, ostalo so bile kosti! Povedala je, da so se vsi v vrsti čakajoči ljudje pritoževali nad nenadno podražitvijo in navedla primer, ko je neka gospa izstopila iz čakajoče vrste z izjavo, da ne more plačati mesa tako drago, ker mož ne zasluži toliko. Cena mesu je bila v petih dneh dvignjena za 100 odstotkov. Kljub temu je obtoženec še vztrajal pri svoji obrambi in sišali smo celo zadrževanje, da se mesarica, ki v mesnici kasira denar, ne briga za cene mesu, temveč da samo kasira toliko, kolikor ji pomočnik pove. Pomočnik je bil obsojen pri upoštevanju vseh olajšilnih okoliščin na 10 dni zapore in 200 lir denarne kazni.

Naslednja razprava proti poslovodnikinji neke nabavne zadruge na podeželju, ki je bila obtožena, da je visoko prekoračila dovoljeno ceno za prodajo masla, je bila prekinjena, ker je sodnik smatral, da je potrebno zaslišati tudi ovdalitelja, ki se trenutno mudi na dopustu daleč v notranjosti države.

Najmlajšo kazen je prejela neka branjka iz šentjakobkega okraja, ki je prodajala česenj po 7 lir kg namesto po 6,20 lire, kakor je predpisoval maksimalni cenik. Obtoženka, revna ženska, ki se mora poleg svoje branjarije preživljati s pospravljanjem, je izpovedala, da se trdo bori za obstanek. Česenj je kupila, če pred izidom cenika Visokega Komisarja v večji množini, ker se je raznesla vest, da ga bo zmanjkalo. Plačala je zanj tudi 7 lir, kar pa seveda v smislu uredbe o maksimiranih cenah ni odločilno. Glede na obljubo, da se ne bo več pregrešila in ker je šlo za malenkosten prestop ter je obtoženka preteklost neoporečna, je bila obsojena na 7 dni zapore in 150 lir denarne kazni pogojno za dobo dveh let.

cesti od Visokega neposredno proti Tarčinu. Velik pomen te ceste se bo pokazal šele v bližnji bodočnosti, ko se bo v teh krajih lahko razvila rudarska industrija.

— Poglavnikova brzojavka kralju Mihailu. Poročilo smo že, da je tudi Zagreb svečano proslavil rojstni dan mladega rumunskega kralja Mihaila I. Poglavnik ne odvisna hrvatske države dr. Ante Pavelić je ob tej priliki poslal kralju Mihailu I. brzojavko naslednje vsebine: »O priliki velikega slavlja Vašega Velikanstva in rumunskega naroda izvolite sprejeti čestitke in iskreno želje vsega hrvatskega naroda, kakor tudi moje osebnost, da čedalje večjo slavo Vašega prestola, za zmago hrabrega rumunskega vojskstva in za čast rumunskega naroda.«

— Nemški listi o novem hrvatskem poslaniku v Berlinu. Vsi nemški listi so posvetili obširne članke imenovanju bivšega hrvatskega prosvetnega ministra, doglavnika dr. M. Budaka za polnomočnega ministra in hrvatskega poslanika pri nemški vladi. Nemški listi pravijo, da je doglavljal dr. Mile Budak ena najprezentativnejših osebnosti ustaškega pokreta, ki se je že v prejšnji svetovni vojni hrabro boril za Avstrijo. Nemški listi hkrati podarjajo, da je dr. Budak ena najtemperamentnejših hrvatskih političnih osebnosti, obenem pa tudi najboljši hrvatski pisatelj.

— 50.000 kg svinjine v Zagrebu. Po daljšem presledku, ko na zagrebškem trgu sploh ni bilo mogoče dobiti svinjine, je bilo v sredo na razpolago nad 50.000 kg. Noben kupec ni mogel dobiti več kakor 2 kg.

— Podlegla je opeklinam. Včeraj smo poročali, da so prepeljali v ljubljansko bolnišnico dveletno deklico, Danico Purkat, hčerko posestnika iz Zelmele. Otrok je bil močno opečen po vsem telesu in ni bilo mnogo upanja, da bi mu lahko rešili življenje. Deklica je včeraj umrla. Njena smrt naj bo svarilo vsem staršem, naj bolje pazijo na svoje otroke.

— Nesreče. Včeraj je padla na cesti v Ljubljani 68-letna nezaposlena služkinja Marija Matkovič in si zlomila desno nogo. Razen nje so prepeljali v ljubljansko bolnišnico še 34-letnega pismonošo Antona Bezaja, ki stanuje na Rudniku in je v službi v Ljubljani. Na Galjevi ga je ugriznil v nogo pes.

— Gospodinjti je danes prava umetnost. Hočemo pomagati našim poživovalnim gospodinjam. Ako se prijavi zadostno število naročnikov, nameravamo začeti za leto 1942 Gospodinjti dnevnik s koledarjem in z enostavnim gospodinjstvenim knjigovodstvom. Dnevnik vsebuje poleg rubrik za dnevno vpisovanje izdatkov še mesečne proračune in pregledne obračune dohodkov in izdatkov, inventar in celo vrsto koristnih pripomočkov in navodil za delo in kuhinjo, ki jih zlasti danes ne more pogrešati nobena skrbna in varčna gospodinja. Dajto ima dnevnik tudi koledar za opravila na vrtni! Največje zanimanje bo pa s šušli dodatki k dnevniku »Kaj naj danes kuham«, ki bo vseboval za vsaki mesec številne jedilnice in celo vrsto dragocenih kuharskih receptov, ki odgovarjajo današnji dobi in potre-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 18, 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Mila Auer in Baby Sandi v sijajnem filmu
Otrok v nevarnosti
Film duševne lepote in otroške razigranosti, ki si ovsja namah srca vseh obiskovalcev!

KINO UNION TELEFON 22-21
Ljubavni valček
Film o valčku, o prvi ljubezni in o prvem skandalu.
Elizabeta Simon, Zita Szelechy, Evgen Matinec v nedeljo odpade.

KINO MATICA TELEFON 22-41
Odlična igralnica in pisatelj Marka Rökk v dvojni vlogi v veličinam
Kora Terry
Močna vsebina, krasna glasba in ples! V ostalih vlogah: Josef Sieber, Will Quadflieg, Will Dohm

KINO MISTRE
Od 14. do 17. novembra senzacionalni spored:
OTOK TIGROV
Charles Rickford
ROBIN HOOD KALIFORNJE
Delavnik od 17. ali 18. ure neprekinjeno.
Nedelja ob 14., 16.30 (dva filma), 19. (en film, nižnje cene).
Od 18. do 20. nov. »Noč pozabljencev«

bam meščanske kuhinje. Našim kuharicam se obljubuje veliko olajšanje. Gospodinjti dnevnik bo besgal okoli 150 strani in bo veljal 20 L. Ker bo tiskano le omejeno število izvodov, naprošamo vse zainteresirane gospodinjke, da se čim prej javijo zaradi naročila v Knjigarni Tiskovne zadruge, Ljubljana, Selenburgova ulica 3. Rok prijave do 20. novembra 1941. 530-n

NECCHI
ŠIVALNI STROJI
IGN.VOK
DUBČANA TRG. ARJIVA

Iz Ljubljane

—lj Davi. —50. Sredi novembra nastopi redko v Ljubljani tako cster mraz. Čeprav je bilo v pretekli noči še oblačno, je bilo davi v mestu zelo mizro. Sredi mesta je znašala minimalna temperatura —50. Na periferiji je bilo še nekoliko hladneje. Včeraj smo imeli že prvi zimski dan, saj je znašala minimalna temperatura —1,7, maksimalna pa samo —1,30. Živo sreča, da je bilo torek včeraj že ves dan pod lediščem.

—lj Otok v nevarnosti. Zabavna ljubzenca zgodba, v kateri milo Sandi s svojo prirojeno ljubkostjo v sredi dvojice mladih ljudi iz varjeteta. Že na prvi pogled osvoji s svojim ljubkim nasmeškom srca vseh navzočih. Veselje je gledati ga kako se kobaca po odprti sceni v zadovoljstvo publike in ustvarja s tem novo varjetjsko atrakcijo. Zanj skrbi kot pravi oče komični Boris (Mila Auer), ki ga po mnogih veseljih zapletljajih končno privede v varen pristan dveh ljubčih se src. Film je na sporedu kina Sloga ter ga priporočamo na ogled zlasti mladini. 1887

—lj Razdeljevanje oblačilnih nakaznic bo neprekinjeno zaključeno današnje soboto 15. t. m. ob 18. uri. Zamudniki in vsi drugi, ki iz katerega koli vzroka ne bodo sediti dobili oblačilnih nakaznic, naj sedaj ne hodijo v mestni preskrbovalni urad p. n. e., ker je treba najprej urediti vse sedanje gradivo, pač pa naj potpre ter pridejo ponje šele tedaj, ko bo objavljeno, kar se v kratkem zgodi.

—lj Mraz je ustavljal stavbna dela pri ribarnici. Prei dnevi smo še upali, da bodo spravili ribarnico ob kresji pred zimo pod streho. Včeraj je že zmrzovala malta in tudi za betoniranje — če ni bila betonu primešana posebna primes — je bilo prezmizlo. Sicer je pa bil mraz tako neprjeten, saj je burja silila pod kožo, da bi ne bilo skoraj mogoče vzdržati ves dan na prostem pri delu. Zato so nehali delati. Letos najbrž ne bodo mogli več nadaljevati dela, kar ni mnogo upanja, da bi zopet nastopilo toplo vreme za daljši čas.

—lj Jutri v nedeljo je zadnji dan odprta umetniška razstava M. Sedej-Zdenko Kalin v Jakopičevem paviljonu. Umetnost ljubee obištevno opozarjamo naj ne zamudi z obiskom.

—lj Umrla so v Ljubljani od 7. do 18. t. m. Widra Ana, roj. Rogina, 93 let, zasebnica, Pilko Marija, s. Petrina, 67 let, sestra čudodelne svetinje, Senčar Rozalija, roj. Rus, 31 let, žena pekova mojstra, Grad Janez, 78 let, obč. uhožec, Tonec Terezija, roj. Volk, 59 let, žena kavararja, N. N. nepoznan možki, Zlatnar Peter, 46 let, železniški uradnik, Štembal Marija, roj. Babnik, 54 let, žena ključavn. drž. žel. — V ljubljanski bolnici so umrli: Remic Ivan, 76 let, drž. vpokoj., Fleš Ludvik, 77 let, podnadzornik v p. Kos Anton, 30 let, mesarski pomočnik, Mlakar Bogomir, 39 let, Janežič Franc, 48 let, kočar, Stična, dr. Bošnjak Jože, 53 let, ravnatelj OUZD, Dr. Kojčev Franc, 60 let, vpok. železn., Delkin Slavko, 69 let, poštni nadkontrolor v p. Petelin Rafaela, 22 let, tovarn. delavka, Rakar Stanislav, 6 mesecev, sin delavca, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože, 42 let, tesar, Fužine 5, Kersnič Jože, 75 let, železn. ključavn. v p. Kervina Marija, roj. Milnerič, 61 let, žena vpok. zvan. drž. žel., Kocjančič Amalija, roj. Schweiger, 36 let, žena ključavn. Plavc Jožefa, 23 let, užitarica, Vrtač, obč. Selo pri Šumberku, Katalan Josip, 76 let, zasebnik, Lackner Hans, 65 let, obč. uslužbenec, Kočevje-Livold, Bazej Luka, 67 let, delavec drž. žel. v p. Bonča Franjo, 59 let, drž. uradnik v p. Podlogar Jožefa, 72 let, kuharica, Katern Franc, 58 let, poljski delavec, Selček, Kobe Ana, 34 let, žena kajtarja, Sečje selo pri Crnomlju, Pavčič Jože,

Srednje število prebivalcev Ljubljane 88.695

Nekaj zanimivih podatkov o gibanju števila prebivalcev v Ljubljani

Ljubljana, 15. novembra. Ljubljana nam je zelo pri srcu, zato jo pogosto radi vidimo večjo kakor je v resnici. Če pa hočemo presojati njen razvoj stvarno in sklepali z večjo zanesljivostjo, kako veliko bo naše mesto v prihodnosti, se moramo zanašati le na »suhe« številske, točne demografske podatke. Drugega zanesljivejšega merila nimamo. Toda prav ti podatki so, žal, premalo znani med širšo javnostjo. Kdo bi vam n. pr. vedel odgovoriti na vprašanje, koliko je znašal naravni prirastek prebivalstva v Ljubljani v zadnjih letih? Le redki vedo tudi, koliko prebivalcev je štela Ljubljana prejšnja leta. Se, ko bodo objavljeni podatki o letošnjem ljudskem številu, bomo pa zvedeli točne številke o prebivalstvu letos.

NARASTANJE ŠTEVILA PREBIVALSTVA OD L. 1918

Podatki o ljudskih številih, ki so navadno vsako deset let, nam kažejo, da se je število ljubljanskega prebivalstva pomnožilo povprečno vsako leto za 647. Srednje število prebivalcev za posamezna leta lahko določimo le tako, da po štetju ugotovimo prirastek za zadnjih 10 let razdelimo na posamezna leta, kar pač vsako leto ni štetja. Ta povpreček je znašal za Ljubljano, kakor rečeno, 647, vendar s tem ni rečeno, da se število prebivalstva v posameznih letih ni povečalo bolj. Če se je število prebivalstva večalo tudi do letos v enakem razmerju, bi moralo srednje število prebivalcev Ljubljane lani znašati 88.695, letos pa 89.342. Po zasebnih podatkih je pa število prebivalcev letos sredi leta preseglo 90.000. Tako je bilo 31. julija 91.613 prebivalcev (41.733 moških in 49.880 žensk). V Ljubljani je bilo skupno 27.674 družin (družinskih skupnosti). Srednje število prebivalcev Ljubljane je bilo torej v posameznih letih zadnjega desetletja nekoliko višje, to se pravi, da je bil povprečni letni prirastek višji kakor 647.

OD L. 1918 POVEČANJE ZA 40.260 PREBIVALCEV

Srednje število prebivalcev Ljubljane je znašalo l. 1918 51.353. Od tedaj do letošnjega štetja je število ljubljanskih prebivalcev naraslo za 40.260. Če ta skupni prirastek razdelimo enakomerno na posamezna leta, znaša letni povprečni prirastek 1754 prebivalcev. Pri tem je pa treba seveda računati, da se je od l. 1918 doslej število prebivalcev povečalo ne le zaradi naravnega prirastka in priseljevanja, temveč tudi zaradi priključitve okolinskih občin. Zato morate vedeti, da je srednje število ljubljanskega prebivalstva znašalo (po prejšnjih računih) l. 1935 (pred priključitvijo) 62.353, prihodnje leto pa 85.460. Prebivalstva priključenih občin je bilo 22.459. Od leta 1918 se je število prebivalcev povečalo po teh računih za 78%. Prirastek na posamezno leto bi torej znašal 3%.

NARAVNI PRIRASTEK LANI 1.77 PRO MILE

Naravni prirastek prebivalstva je izražen v številu, ki nam pove v kakšnem razmerju se je prebivalstvo pomnožilo na 1000 prebivalcev. Številke »naravnega prirastka« pa lahko izkazujejo tudi minus, ne le plus; to se pravi, da je umrljivost prebivalstva presegala nataliteto (število živorojenih na 1000 prebivalcev). Statistika nam pove, da je bilo že več let tako nesrečnih za Ljubljano; tako je znašal življenjski deficit (ker ne moremo govoriti v pravnem pomenu o prirastku, ko je umrljivost večja od natalitete) l. 1918 celo 6,87. Tudi naslednja leta ni bilo naravnega prirastka. Deficit je znašal l. 1919 5,31, leta 1920 1,67 in l. 1921 2,35. Nazadovanje izkazujejo še naslednja leta: 1927 (0,10), 1928 (2,54) in 1934 (0,34). Naravni prirastek predlanskim je znašal 2,57, lani pa 1,77. Najvišji naravni prirastek po l. 1918 je bil l. 1935, ko je znašal 3,07%.

VITALNI INDEKS LJUBLJANE

Kaj je vitalni indeks? Vitalni indeks nam pove, kakšno je bilo razmerje med živorojenimi in umrliimi prebivalci, in sicer število živorojenih na 100 umrlih. Vitalni indeks torej pove na drug način, kar nam pokaže že število naravnega prirastka: ali se število prebivalstva veča ali upada. Če se oziramo na absolutne številke o gibanju prebivalstva, na smemo pozabiti, da nam ne morejo pokazati prave slike o življenjski sili prebivalcev, ker so v njih všeti tudi priseljitveni presežki. Zato se moramo poslužiti predvsem demografskih indeksov. Eden najvažnejših demografskih indeksov je vitalni indeks. Lani je znašal 117,3, predlanskim 126,1, leta 1938 je pa bil najvišji (ker je bil tedaj pač najvišji naravni prirastek) po l. 1918, znašal je 131,4. Čeprav smo lani nazadovali, vendar je bil vitalni indeks še zadovoljiv. V celoti vrsti let je bil že mnogo nižji. Kljub temu pa

moramo reči, da življenjska sila ljubljanskega prebivalstva ni velika. Mesto je sicer zdravo in umrljivost ni previsoka, toda nataliteta ali število živorojenih na 1000 prebivalcev je precej nizka. Lani je znašala nataliteta 12,02, predlanskim 12,45, leta 1938 12,82 in l. 1924, ko je bila najvišja v zadnjih dveh desetletjih, 15,93. Najnižja je bila l. 1918, ko je znašala samo 8,22. Umrljivost (število umrlih na 1000 prebivalcev), je znašala lani 10,24. Predlanskim je bila nižja, znašala je 9,87. L. 1938 je bila umrljivost najnižja po letu 1918, znašala je 9,75. Umrljivost je bila nizka tudi l. 1925, ko je znašala 9,87. Najvišja umrljivost je bila l. 1919, ko je znašala 16,6. To ni zgolj naključje. Tedaj je umiralo več ljudi zaradi posledic vojne. Umrljivost je bila velika še l. 1921, ko je znašala 16,25. Če sklepamo po umrljivosti, kako dolgo so se poznale posledice vojne v gibanju števila prebivalstva, sprehajamo, da so »normalne razmere« nastopile šele l. 1927, ko je umrljivost znašala 10,79 (leto prej še 12,1). Od tedaj, torej v zadnjih 14 letih, je bila umrljivost najvišja l. 1932, ko je znašala 11,26. Ali se v tem kaže vpliv gospodarske krize, ki je bila l. 1932 najostrejša?

KDAJ SO SE NAJBOLJ MOZILI IN ZENILI

Zanimive so tudi indekse številke, ki nam povedo, koliko porok je bilo sklenjen-

nih na 1000 prebivalcev (nupcialiteta). Lani je znašala nupcialiteta 12,18 ter je bila najvišja v zadnjem desetletju. Razvešeljivo? Zelo so se Ljubljanci močili in ženili v prvih povojnih letih. L. 1918, ki je bilo še vojno, je znašala nupcialiteta le 9,23 ter je bila najnižja v zadnjih desetletjih. Naslednja leta je pa bilo sklenjenih temveč porok. Najvišja nupcialiteta je bila l. 1921, ko je znašala 17,82. Poslej se je pa začelo nazadovanje, vendar je bilo leta 1923 sklenjenih še več porok kakor v »normalnih časih«, nupcialiteta je znašala 16,82. Morda se kaže tudi v tem vpliv gospodarskih razmer, da je znašala nupcialiteta l. 1930 (torej, ko je bila gospodarska konjunktura na višini in se je začela doslej največja gospodarska kriza) 14,31. To je najvišja indeksna številka nupcialitete po l. 1923. Po tem letu je pa bila najnižja nupcialiteta l. 1936, ko je znašala 9,33. Predlanskim je znašala nupcialiteta 11,44 in leta 1938 11,04. Po tem bi lahko sklepali, da so se razmere začele izboljševati, ko bi ne upoštevali posebnih činiteljev na pragu vojne. Znano je namreč, da se v času mobilizacij število porok poveča. Lani je bilo v Ljubljani sklenjenih 1072 zakonov.

Posebej si bomo morali ogledati še nekatere zanimive podatke, ki nam bodo nudili še jasnejšo sliko o demografskih razmerah v Ljubljani.

Dr. Stanko Lapajne na mrtvaškem odru

Ljubljana, 15. novembra

Usoda hoče, da omahujejo zapovrstjo v večnost prvi duhovni stebri slovenske univerze in njene pravne fakultete, moške, ki jim je bila odločna težavna toda častna naloga, da so po uspešni borbi za ustanovitev najvišjega slovenskega znanstvenega vzgojnega zavoda, polagali prve sistematične osnove mlade slovenske pravne znanosti. V kratki vesti smo že včeraj objavili, da je po daljši bolezni umrl univ. prof. dr. Stanko Lapajne, redni docent obsega državljanstva in meddržavnega zasebnega prava na pravni fakulteti naše Almae matris. Njegova smrt je huda udarec za našo pravno vedo, obenem pa tudi za njegovo rodbino, ki je bila že pred dnevi boleče prizadeta s smrtno pokojnikovega brata prof. Vladimira Lapajne.

Prof. dr. Stanko Lapajne, se je rodil leta 1878. v prestolnici Prikeje Ljutomeru, ki je dal slovenskemu narodu že lepo število pomembnih moči. Njegov oče Ivan, znan gospodarski organizator in pedagoški pisatelj, ga je poslal na gimnazij v Ljubljano, nato se je po mladenič odločil za pravoslovne študije in vpisal se je na pravno fakulteto univerze v Gradcu. Toda svojih študij ni dovršil v Gradcu, temveč v Pragi, kjer je bil l. 1901. promoviral za doktorja prava. Na pragu življenja je stopil v sodno službo, ki jo je nato zamenjal za odvetniško. Takoj se je poleg praktičnega reševanja pravnih problemov vsakdanjega življenja lotil tudi teoretičnega razglabljanja in kmalu so bili obelodani njegovi znanstveni prvenci v »Slovenskem pravniku«. Že njegova prva razprava »Znota ali prevara« je opozorila, da nam v uveljavljajočem se mladem doktorju prava dozoreva globok teoretik. Prof. dr. Lapajne je čutil veselje do znanstvenega dela in, da bi se izpopolnil, se je l. 1907. podal v Pariz. Po vrnitvi v domovino se je osamosvojil in prevzel odvetniško pisarno dr. Karla pl. Kozica na Dunaju. Poleg udejstvovanja v kulturnem življenju takratne dunajske slo-

venske naselbine, je stalno sodeloval tudi v strokovnih znanstvenih glasilih. Na Dunaju je vztrajal vse do prevrata, l. 1918. pa se je preselil v Krško, odkoder so ga takoj pozvali, da prevzame na ustanavljanje št. se slovenski univerzi stolico pravne fakultete za obce državljansko in meddržavno zasebno pravo. Prof. Lapajne se je pozvno v veseljem odzval in se ves posvetil nalogi vzgajanja slovenskega pravnega naraščanja, obenem pa tudi izključnemu znanstvenemu delu. Pravni odnosi v bivši Jugoslaviji so bili ob njenem rojstvu zelo komplicirani, ker smo imeli sedem teritorijev z različno zakonodajo. V problem se je prof. Lapajne poglobil z vso svojo znanstveno razgladanostjo in kmalu podal jasna vodila za reševanje posameznih primerov kolizij pravnih predpisov. Svoje razprave je še vedno zvesto objavil v »Slovenskem pravniku«, za svojega sodelavca so ga šteli tudi »Pravni vestnik«, »Blätter für internationale Privatrecht« in drugi. Svoje nazore na polju mednarodnega in medpokrajinskega zasebnega prava je združil v izvrstnem učbeniku »Mednarodno in medpokrajinsko pravo kraljevine SHS s pravnimi granami posestvinami«. Redno je tudi sodeloval v vsakoletni znanstveni ediciji pravne fakultete »Zborniku znanstvenih razprav«. Ko je v bivši Jugoslaviji dozoreval problem unificiranja obsega državljanskega prava, se je vneto lotil sodelovanja pri predlogu, ki ga je k ministrskemu načrtu, pripravljalo društvo Pravniki.

Prof. dr. Stanko Lapajne je s svojim dvajsetletnim delom na slovenski univerzi zadožil mlado slovensko pravno znanost. Pa tudi kot pedagog je bil mož na mestu, saj je s svojo mirno besedo in jasno opredeljenostjo razlaganja vodil naš pravni naraščaj z lahkoto po najtežjih labirintih pravne znanosti. Njegova predavanja so bila vzorna in kdor se je poglajljal v njegove besede, je občutil, da se v tem sicer zelo skromnem, prijaznem profesorju krije velik in široko razgledan duh. Tako na znanstvenem polju kakor pri vseh, ki so se pravno izobraževali pod njegovim večim vodstvom mu bo ohranjen časten spomin.

Pogreb pokojnega profesorja bo v neleto ob 15 iz kapelice Sv. Nikolaja na Zalah. Bodi mu miren počitek in lahka zemlja, zaljubljenim gospej soprogi Vidi in sinu inž. Svetku pa naše iskreno sožalje.

Krompir čez zimo

Spravljanje krompirja čez zimo prihaja v poštev samo, če imamo na razpolago v ta namen primerno klet. Kdor nima primerne kleti, si mora pomagati čez zimo z nakupovanjem krompirja v manjših količinah. Ker igra krompir v naši prehrani zelo važno vlogo, mora vsaka družina paziti, da se ji čez zimo ne pokvari. Klet, kjer imamo spravljen krompir, ne sme biti niti presuha, niti prevlažna ali presvetla, ker nam začne krompir v tem primeru kaliti

ali gniti. Posebno je treba paziti na pravo temperaturo. V kleti sicer ne sme biti mrzlo pa tudi pretoplo ne. Prostor, skozi katere so napeljavni cevi centralne kurjave, nikakor niso primerni za spravljanje krompirja čez zimo.

Za krompir so najprikladnejše kleti, kjer znaša temperatura 2 do 4 stopinje C. Mrazu lahko obvarujemo krompir do gotove meje tako, da ga pokrijemo s slamo, cunjami ali časopisnim papirjem. Seveda je treba v slednjem primeru vzeti več izvodov časopisa skupaj. Ko mine nevarnost mraza, je treba krompir takoj zopet odkriti, ker

potrebuje dovolj zraka. Zato je treba klet dobro očistiti in prezračiti, preden spravimo v njo krompir. Poleg tega je treba ob lepih dnevih tudi čez zimo klet večkrat prezračiti. Krompir spravljamo bodisi v lesene zabojke, ki jih ne postavimo po možnosti neposredno na tla, temveč na hlode ali opeko, da ima tudi od spodaj zrak dostop do krompirja. Ker je dotok zraka krompirju neobhodno potreben, ne smemo nasuti krompir na kup, višji od 60 cm. Najmanj vsak mesec enkrat je treba krompir prebrati, da izločimo iz njega gnilobo, ker bi začel sicer gniti še zdrav krompir.

Svetovni sladkorni trg

Nemčija je po zasedbi mnogih dežel prekosila Kubo v proizvodnji sladkorja

Svetovno sladkorno gospodarstvo se v vojnem času vedno znatno izpreminja. Nadprodukcija je privedla v svetovno gospodarsko krizo povsod do omejitve proizvodnje po Chadbournem načrtu. Vojna in blokada sta pa izsilili nadaljnje izpremembe v konzumnih deželah, ki so bile odrezane od dosedanjih dobaviteljev in so morale zato svoje nakupe prenesti drugam ali pa povečati lastno proizvodnjo sladkorja. Od začetka sedanjih vojn se je dotlej padajeca tendenca svetovne proizvodnje sladkorja umaknila k zopetnemu porastu. Največji dežel pri porastu proizvodnje in Evropa, kajti na njene kulture sladkorne pese odpadejo zdaj približno tri četrtine svetovne ponudbe sladkorja. Po priključitvi mnogih dežel, je Nemčija v zadnjih letih dosegla in celo prekosila sladkorno proizvodnjo Kube, ki je znašala 2,5 do 3 milijone ton. Od svetovne proizvodnje sladkorja, ki se ceni na 30 milijonov ton, odpade zdaj dobri petina na Nemčijo in Kubo. Prekomorski uvoz je prihajal v prvi vrsti iz Kube in Filipinov ter iz Holandske Indije in Dominikanske republike. Ko je ta uvoz odpadel, so nastale v nekaterih evropskih državah velike težkoče v preskrbi s sladkorjem. Vrhov v preskrbi so bile pa za enkrat napolnjene z znatnim porastom domače proizvodnje. Kakor nam kaže naslednja tabela, se je najbolj povečala domača proizvodnja sladkorja v Evropi, v Franciji, Rumuniji, Bolgariji in Madžarski. Nasprotno se je pa letos v Italiji s sladkorno peso zasedena površina v primeru z lanske zmanjšala na 20.000 ha, in sicer v korist konoplje.

S sladkorno peso zasedena zemljišča v Evropi v tisočih hektarov.

	1941	1940	1939
Slovaška	19	15	
Madžarska	93	60	47
Holandska	—	50	46
Francija	199	114	251
Belgija	48	48	55
Danska	47	43	39
Švedska	53	54	51
Italija	130	150	130
Španija	65	55	50
Bivša Jugoslavija	—	42	47
Rumunija	58	38	52
Bolgarija	21	15	12
Švica	4	3	4
Velika Britanija	—	142	141
Irsko	30	25	17
Finska	3	3	6
Turčija	45	39	35

V Španiji in Franciji pa preskrba prebivalstva s sladkorjem še ni povsem zagotovljena.

Cerkev sv. Marka v Benetkah popravljajo

Slovo zlato baziliko sv. Marka v Benetkah, v kateri so zbrane dragocene umetnine, so začeli arhitekti in strokovnjaki restavrirati in sicer v severnem delu na velikem oboku, nad katerim se dviga srednja kupola, največja med vsemi, kar jih krasi hram. Zaradi zavarovalnih del, ki varujejo umetniške zaklade cerkve, pred morebitnimi letalskimi napadi in zaradi restavriranja se notranjost cerkve stalno izpreminja. Najnoveše delo se je pričelo s smenjanjem najdragocenejših mozaikov, ki so delo Tintoretta in drugih slovehčih umetnikov italijanskega Cinquecenta. Ko je bilo končano to zelo naporno in kolidno delo, ki so ga opravili beniški strokovnjaki pod nadzorstvom člana Kraljevske akademije Marangonia, je prišlo na vrsto zavarovanje sten in odstranitev poškodovanih, po zobu časa razjedjenih delov zidovja, podlaga mozaikov, končno pridejo mozaiki zopet na svoje prvotno mesto.

Zapustil nas je za vedno naš nadvse ljubljani, plemeniti in dobri soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

dr. Stanko Lapajne

univerzitetni profesor itd.

K večnemu počitku ga bomo spremili v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne z Zal — kapele sv. Nikolaja — k Sv. Križu.

Trpljenje naroda je bilo tudi njegovo trpljenje, zato prosimo, ustrezajoč njegovi želji, da se namesto cvetja pomaga najbednejšim. Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANA — KRŠKO, dne 14. novembra 1941.

Globoko žalujemo:

VIDA — soproga; ing. SVETKO — sin ter ostalo sorodstvo.

PROKLETSTVO

DEMANTA

R o m a n .

V Londonu me je čakal samo še povratek na »Humbug«. Kapitan me ni pričakoval pred večerom. Zdelo se mi je pa pametneje priti na ladjo pred dogovorjeno uro, ker sem bil prepričan, da se mi ne bo treba več dati neprijetnih srečanj, čim stopim na krov.

Za seboj sem imel izkušnjo, da pače človeku opeka na glavo v trenutku, ko misli, da je že izven vsake nevarnosti. Usoda me je že nekaj časa preganjala tako, da sem moral biti zelo previden.

Kapitan Wright me je prijazno sprejel. — Ah, kako zgodaj prihajate. No, dobro je, vsaj zakasnil niste. Videli boste, da se drugim ne mudi tako. Če ste pa že tu, vam hočem nekaj naročiti. Ali veste, kje je Pennsylvania Road?

— Da, zelo dobro.

— Tam je hotel — na številki 16 ali 18... Swan hotel. Zgrešiti ga ni mogoče. V ta hotel se napotite in porečete lastniku: Od kapitana Wrighta prihajam... ali so prepelice že prišle... On bo vedel, kaj to pomeni in odgovoril vam bo: »da« ali »ne«. Če vam odgovori »ne«, ga vprašajte, kdaj pridejo in če bo treba, da odgodim svoj odhod. Ste dobro

razumeli? Poslal bi tja slugo, a ker ste že tu, bi bilo nespametno potrošiti v ta namen tri šilinge.

Odšel sem takoj.

Ker sem pa po odhodu iz ječe težko hodil, sem najel taksi in povedal šoferju, kam naj me odpelje. Najel sem limuzino misleč, da je to varnejše. Moral sem se peljati skozi okraj, kjer je stanoval Manzana, katerega bi ne bil rad srečal. Bil sem sicer zelo dobro obveščen o njem in lahko bi ga bil dal aretirati, toda on je imel proti meni orožje in čeprav je bilo že nekoliko skrhano, mi je bilo še vedno nevarno.

Imel sem srečo, da sem brez najmanjše neprijetnosti prispel do Swan hotela.

Vstopil sem v hišo številka 16 na Pennsylvania Roadu. Bilo je mračno poslopje in na pročelju je plaval labod na modrem jezeru.

V hotelski pisarni sem našel debeluhastega moža in vprašal sem ga, če so že prišle prepelice.

Začuden me je pogledal in me premeril z očmi od pete do glave, rekoč:

— Kdo vas pa pošilja?

— Kapitan Wright.

Možu se je zjasnil obraz.

— Ah, potem je pa vse v redu. Saj razumete, da polaga človek važnost na to, s kom govori. Ne, prepelice še niso prišle... Toda Bill Sharper, ki je odšel po nje, mora biti vsak čas nazaj. Ali ga hočete počakati?

— Hvala, ne, moram se vrniti na ladjo.

— Ah, to je pa nerodno, za, zelo nerodno. Počakajte, da vam prinesejo krompir.

kati bi morali dobre pol ure, sicer bomo imeli sitnosti. Najbrž je bil Bill Sharper zadržan, tako da prispe tovor šele jutri.

— Vrnem se, če želite.

— Dobro, pridite čez pol ure. Potem bo gotovo v redu.

Hotel sem oditi, ko se je pred hišo ustavil avto. Izstopil je mož v svetlosivi obleki.

Bil je Bill Sharper.

— Ah, sta že tu! — je vzkliznil hotelir. — Manzana gre za njim... On jih vodi.

Noge so se šibile pod menoj in mrzel pot me je oblival. Bill Sharper se je ozrl name, toda opazil sem, da me ni spoznal. Potem se je pa ozrl na hotelirja, ki je dejal:

— To je mornar s »Humbuga«. Prišel je vprašat, ali so prepelice že prišle.

Bill Sharper me je še vedno gledal.

— To je čudno, — je dejal končno. — Zdi se mi, da sem vas nekje že videl.

— Že mogoče, — sem odgovoril z galskim prizvokom. — Jaz se pa ne spominjam, da bi bil že kdaj videl vašo fizionomijo.

— Kar recite, da se ne spominjate mojega »gobca«. Kaj bi se pretvarjala... No, krčmar, dve čašici vina v dobrega!

Trčila sva. Bill Sharper je v dušku popil žganje, jaz pa sem smatral za primerno ponuditi mu tudi čašo vina.

Ta časa sta se nenadoma ustavila pred hotelom dva avtomobila.

To pot sem bil izgubljen, kajti izstopil je Manzana. Vedel sem, da me bo takoj spoznal.

Odprl je vrata hotelskega bara, kjer sva sedela z Billom Sharperjem, in slišal sem, kako je dejal s svojim groznim, osornim glasom:

— Izvolite vstopiti, spoštovane dame. Pogostim vas, preden vas spremim na ladjo.

Pojavilo se je pet nesrečnih v pomečanih, ponošenih oblekah in takoj mi je bilo vse jasno. To so bile tiste »prepelice«, o katerih je govoril kapitan Wright. Bill Sharper se je bil odpeljal po nje v Pariz, a Manzana jih je sprejel na kolodvoru v Londonu. Tako globoko je bil torej padel Manzana, da se je pečal s tako »trgovino«.

Kaj naj bi si pa mislil o kapitanu Wrightu, ki je tudi imel masten zaslužek pri »prepelicah«?

Čeprav nisem bil nobeno ogledalo kreposti, se mi je vendar zdela, da sem vzvišen nad vsemi temi lopovi.

Manzana je posadil svojih pet »prepelic« za mizo ter jim postregel z obloženimi kruhki in pijačo, potlej je pa stopil k Billu Sharperju, ki je še vedno stal z menoj pred pisarno.

— Kako pa voznja — je bila dobra? — je vprašal Manzana.

— Nikar ne vprašuj. Morje je bilo grozno. Vse moje prepelice je mučila mrska bolezen in kričale so, naj jih izkrcamo. Zdal so se nekoliko pomirile. Mislim pa, da postajajo že nezaupljive.

Manzana me je nezaupljivo pogledal.